

IZOBRAŽEVALNI CENTER PIRAMIDA MARIBOR
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA
MEDPODJETNIŠKI IZOBRAŽEVALNI CENTER
Park mladih 3, 2000 MARIBOR
www.icp-mb.si
visjastrokovna.ic-piramida@guest.arnes.si
Tel. 02 3313 432, 02 320 86 11, 040 97 25 98

ZA SRCE

**DRUŠTVO ZA ZDRAVJE SRCA IN
OŽILJA ZA MARIBOR IN
PODRAVJE, Pobreška cesta 8,
2000 MARIBOR**

RANGUS

Mlinarstvo in trgovina

Dol. Vrhpolje d.o.o.

Dolenje Vrhpolje 15, 8310 Šentjernej SLO
Tel.: 07/30 71 617, Fax: 07/30 71 611

<http://www.mlinrangus.si>
e-mail: mlinarstvo.rangus@siol.net

TATARSKA AJDA - ALI JO POZNATE?

Maribor, 25.-27. april 2014 (Ledna dvorana)

2. festival za tretje življenjsko obdobje
»Vsi smo ena generacija«

NAVADNA AJDA (Siva, Črna, Darja, Petra, Darina, Siva dolenjska, ...)

Zrnje navadne ajde

Beli cvetovi navadne ajde

Pisan kruh z navadno in tatarsko ajdo

Področja rasti: Srednja in V Evropa (tudi Slovenija), Azija (Japonska, Kitajska, Koreja, Indija, itd.), J Afrika, Kanada, ZDA, Brazilija, itd.
Kitajska 1,5-2 milj. ha

TATARSKA AJDA (GRENKA ali COJZLA)

Zrnje tatarske ajde

Zelenkasto cvetje

Medeni ajdovi srčki

Pred več kot 30 leti so tatarsko ajdo sejali tudi v Sloveniji na Dolenjskem (Radohova vas), Gorenjskem (dolina Krme) in Koroškem (Tolsti vrh).

Področja rasti danes: Kitajska, v Butan, Koreja, Himalaja, Tibet, S Pakistan. Tudi na drugih območjih Azije. Kitajska prideluje tatarsko ajdo kar na 1-1,5 milj. ha.

V letu 2010 in 2011 se tatarska ajda ponovno prideluje na Dolenjskem (v okolici Šentjerneja).

**SESTAVA IN
PREHRANSKA VREDNOST AJDE**

9 - 15 % beljakovin
1,6 - 3,3 % maščob
65 - 75 % škroba
4,3 - 5% vlaknin (topne in netopne)
1,8 - 2,2 % mineralnih snovi
(Ca, K, P, Na, Mg, Fe, B, I, Cr, Cu, Zn, Mn, Se)

NEKAJ ZANIMIVIH ZNAČILNOSTI

Ajda ima visoko biološko vrednost (93). Beljakovine ajde vsebujejo vse esencialne aminokisljine v ugodnem razmerju.

V ajdi so rezistentni (počasi razgradljivi ogljikovi hidrati). Ima nizek glikemični indeks.

Ajda vsebuje različne antioksidante:

- flavonoide (rutin, kvercetin),
- različne polifenole in
- tanine.

Med vrstami in sortami ajd so razlike v vsebnosti fenolnih spojin.

Polifenolnim spojinam se zadnje čase posveča posebna pozornost zaradi njihovega potencialnega zdravilnega delovanja:

- antioksidativno,
- antimikrobno,
- antivirusno,
- antivnetno,
- antialergijsko,
- antikancerogeno.

Ugodno vplivajo na krvni tlak ter nivo holesterola in glukoze v krvi.

**FLAVONOIDI IN RUTIN -
primerjava med navadno in tatarsko ajdo**

Tatarska ajda vsebuje:
0,70-4,47 % flavonoidov/SS;
do 1,75 % rutina/SS

Navadna ajda vsebuje:
0,02-0,05 % flavonoidov/SS
0,0026 % rutina/SS.

Tatarska ajda vsebuje mnogo več antioksidantov kot navadna ajda.

Izdelki iz tatarske ajde imajo posebno grenčino.

AJDOVI MEDENI SRČKI	PISAN AJDOV KRUH
<p>TESTO: 700 g tatarske ajdove moke 300 g pšenične bele gladke moke tip 500 250 g masla ali margarine 250 g sladkorja v prahu 300 g medu 0,3 dL vode 150 g jajc (3kom) limonino lupino (bio) 15 g sode bikarbone 4 g začimb za medenjake</p> <p>IZDELAVA: Med, sladkor in vodo segrejemo do 40 °C, dodamo jajca, maščobo in zmes dobro premešamo. Dodamo še presejano ajdovo moko s sodo bikarbono in dišavami. Razvaljamo v debelino 1cm in izrezujemo srčke. Pečemo pri 180-190 °C. Po peki namažemo z beljakovo ali čokoladno glazuro.</p> <p>Namesto tatarske ajdove moke lahko uporabimo navadno ajdovo moko.</p>	<p>TESTO Z NAVADNO AJDO 0,30 kg navadne ajdove moke (termično obdelati z 0,4 l vrele vode - ohladiti) 0,7 kg pšenične bele moke tip 850 30 g kvasa 18 g soli 10 g sladkorja 0,3 L vode</p> <p>PŠENIČNO TESTO 1 kg pšenične bele gladke moke tip 500 20 g kvasa 18 g soli 10 g sladkorja 10 g margarine 0,65-0,7 L vode</p> <p>TESTO S TATARSKO AJDO 0,3 kg tatarske ajdove moke 0,7 kg pšenične moke T850 30 g kvasa 18 g sol 10 g margarine 0,65-0,7 L vode</p> <p>Pripravimo 3 testa, položimo drug na drugega in zvijemo ter damo v model. Spečemo.</p>

Posladkajte se z recepti IZOBRAŽEVALNEGA CENTRA PIRAMIDA MARIBOR in obiščite nas v naši prodajalni v Parku mladih 3 v Mariboru (vhod iz Ljubljanske ulice).

IZOBRAŽEVALNI CENTER PIRAMIDA MARIBOR

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA MEDPODJETNIŠKI IZOBRAŽEVALNI CENTER
 Park mladih 3, 2000 MARIBOR
www.icp-mb.si
visjastrokovna.ic-piramida@guest.arnes.si
 Tel. 02 3313 432, fax 02 3313 048

*Zloženko so pripravili: dr. Blanka Vombergar, Marija Horvat in Stanko Vorih, Izobraževalni center Piramida Maribor
 Izdajatelj: IC Piramida Maribor
 Naklada: 500 izvodov*